

at forbedre Opsyntet, og jeg antager, at det Opsynt, som staaer Norden for Eideren, nu vil være tilstrækkeligt til at varetage Controlleu efter den nye Lov og tillige til at kunne afgive Subjecter, som kunne indøve det holsteenske Soldpersonale, naar Brændeviinsbeskatningen ogsaa der maatte blive indført. I det Hele taget vil jeg gjerne indrømme, at det preussiske Soldopsyn, hvormed der her er anstillet Sammenligning, kan i visse Maader siges at staae over vort, og jeg vil troe, at det for en løselig Betragtning omtrent vil gjøre det samme Indtryk, som jeg veed der hyppigt finder Sted, naar man sammenligner den preussiske Embedsstand med andre Landes Embedsstand, og maaskee navnlig med vor. Det preussiske Soldopsyn har nemlig en ganske overordentlig Færdighed i Schematismus og en smuk Ordning paa Papiret; men hvad den egentlige reelle Udførelse af Forretningerne angaaer, da har jeg efter den Kundskab, som jeg derom har kunnet samle, deels selv, deels ved Andre, ingen Grund til at antage, at vort Opsynt staaer under det preussiske, og navnlig har jeg ingen Grund til at troe dette, hvad det underordnede Opsyntspersonale angaaer. Forsaavidt der er anført, at man i Preussen, inden Driftsplanssystemet indførtes, ansaae det nødvendigt praktisk og theoretisk at oplære Personer, der som Soldbetjente skulde kontrollere Brænderierne, da maa jeg med Hensyn til den theoretiske Oplæring bemærke, at det staaer i nøie Forbindelse med, hvad der i det Hele taget i theoretisk Henseende ansees nødvendigt i Preussen for Embedsstandens Uddannelse. Det er bekjendt, at der næsten for hver Embedsstilling skal tages en særskilt Embedsexamen umiddelbart før Ansættelsen i nogen Bestilling, der bærer Vej til at komme videre paa denne Bane; det er nu engang et System, som vi hertilands ikke have, og navnlig ikke for langt vigtigere Embeder end dem, der her er Tale om; og, naar vi troe, at vor Embedsstand kan være brugelig i de øvrige administrative Forhold uden en saadan theoretisk Uddannelse eller en saadan aflagt Prøve paa, at man har opnaaet en vis Grad af theoretisk Uddannelse, vil det vel ogsaa være meest rimeligt at antage det Samme med Hensyn til Soldvæsenet. Og

hvad den praktiske Uddannelse angaaer, troer jeg rigtignok, at den er lige saa god her som noget andet Sted, og det kan heller ingenlunde med Grund siges, at de her ikke have havt nogen længere praktisk Forberedelse, inden Driftsplanssystemet indførtes; thi Driftsplanssystemet har ikke blot bestaaet her i de to Aar, da Ordret Driftsplan virkelig har staaet i Loven, men i Gjærningen har det bestaaet meget længere; thi det System, som, saalænge Consumptionen bestod, var det udelukkende gjældende for Kjøbstadbrænderierne, og som, med Undtagelse af Formalingsscontrollens Ophævelse, er det samme, som bestaaer for Kjøbstadbrænderierne ved Siden af Beskatningen efter Tid, er i grunden Driftsplanssystemet. Hele Forfjellen er den, at man i daglig Tale — og det er ogsaa saaledes indkommet i Loven af 7de Februar 1851 — kun kalder det Beskatning efter Driftsplan, saasnart Anmeldelse gjøres for flere Brændinger af de samme Aar, altsaa den mere fortsatte Brænding, hvorimod man simpelthen kalder det Beskatning efter enkelte Brændinger, naar det skeer ved at løse Seddel; men, naar den Vedkommende sender sin Karl hen og siger: jeg vil mæske den Dag i Karrene og jeg skal være færdig efter Iobbefalet Tid, eller jeg vil være færdig til den og den Tid, — saa er det i grunden det Samme som Beskatning efter Driftsplan; den hele Forfjell er, at det fremtræder meget simplere, og jeg holder mig overbeviist om, at de fleste Kjøbstadbrænderiinsbrændere foretrakke hiiu Maade, ikke fordi den er beqvemmere end den anden — thi det er ikke beqvemt, at man maaskee daglig maae sende sin Karl hen at løse Seddel og være udsat for, at han maaskee ved den mundtlige Besked tager fejl, — men fordi det er det tilvante System, og det System, man engang er kommen i Bane med, forandrer man først efter længere Tids Forløb. Jeg troer derfor, at man med tilstrækkelig Rolighed kan imødesee Følgerne af, at vi ikke have et mere fuldkomment Soldopsyn, end vi have. Forsaavidt der af det ærede Udvalg er yttret Betænkelighed ved, at Controlleu idetmindste paa Landet maa betroes til underordnede Personer, da skylder jeg dog at gjenkalde i det høitærede Things Grundring, at det selv